

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inserate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptuj v gledališkem poslopiju. — Stajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 4.

V Ptuj v nedeljo dne 21. februarja 1904.

V. letnik.

Našim naročnikom.

Vse tiste naročnike, kateri nam svojo naročnino ne dolgujejo, opetovano prosimo, ba bi jo nam blagovolili še v teku tega meseca doposlati. Novi naročniki dobijo vse letošnje številke našega lista doposlane. Kdor našega lista še ne pozna, naj zahteva no številko na ogled ter dobi položni list, da se nam naročnina naprej vposlje. Na vprašanja le tedaj odgovorimo, ako se priloži poštna znamka.

Naprednjaki, razširjajte naš list, zahtevajte ga vsaki gostilni. Poglejte, kako lepo število se je nas nabralo in veliko naših nekdanjih sovražnikov so anes naši naročniki.

Stari naročniki naj naznanijo številko, ki je na klepku natisnjena.

Naročnina se vposilja na upravnništvo „Stajerca“ v Ptuj.

Kranjski škof svojim duhovnikom.

„Slovenski Narod“ piše v svoji številki 29 od dne 26. februarja o novi postavi Ljubljanskega škofa, ki jo je izdal za svoje duhovnike, „Kako naj duhovnik živi. Duhovnik naj rabi vsa potrebna sredstva, da si ohrani krono čistosti. Duhovniki naj se izogibljejo vsakega prijateljskega razmerja z drugim spolom, ki lahko škoduje njihovi čistosti in dobremu glasu. Takisto naj ne delajo prevečkrat obiskov pri ženskah in naj se ne zabavajo z njimi. Naravnost pa je prepovedano, ženske ne izvzemši učiteljic — imeti na

hrani, jih voditi po ulici, ali se jim kot spremljevalec pridruževati na izprehodih in potovanjih. Z duhovnikom v eni hiši smejo stanovati le ženske, ki so z njim v krvnem sorodstvu in le v slučaju, da bi takih ne mogel dobiti, je dovoljeno v hišo jemati mlajše ženske, ki so vročekrvne, ki so na slabem glasu, ki so se že zakriville greha proti čistosti ali na drug način izgubile dobro ime, za postrežbo. Na nobeden način se ne smejo z njimi niti doma niti zunaj zabavati, šale izbijati, ne smejo jim dovoliti prostega vstopa v spalnico in ne familijarno občevati z njimi. Dekel naj ne trpé pri mizi, na samem naj ne govore z njimi in naj se ne zadržujejo dolgo v njihovih spalnicah. Z ženskami se naj ne vozijo v istem vozu, tudi s sestro ne, naj z njimi ne obiskujejo sosednih župnikov in ne gostiln ob sejnih. Duhovnik se naj ne pokori svoji dekli, naj ne dovoli, da se vmešava v njegove zadeve in da nastopa kot gospa v hiši. Duhovnik naj ne prireja obedov in poedin v svoji hiši pri nobeni priliki.

Po „frugalnem“ (obilnem) obedu se naj takoj vsi poslové. Prepoveduje se hoditi k gledališkim predstavam, v katerih se igrajo ali pojejo ljubavne ali nedostojne stvari. Naj se ne bavijo s prepovedanimi igrami in naj ne obiskujejo ženitovanjskih poedin. „Narod“ pravi, da so te določbe nove škofove povere za duhovnike izvrstne. Že iz tega, kaj je spoznal škof za potrebno prepovedati, se vidi, kako so duhovniki doslej živeli. Če bi duhovniki ne „občevali“ preveč z ženskami, če bi ne živeli „familijarno“ s kuharicami in se ne mudili preveč v njihovih spalnicah, tedaj bi jim ne bilo treba vse to tako slovesno prepovedati. „Narod“ obljublja, da bode škofa

krepko podpiral, da se bojo ti njegovi ukazi točno izvrševali in da bo natančno poročal, kateri duhovniki se ne držé škofove postave. Storil je dosedaj že mnogo v škofovem smislu ter pribil že lepo vrsto „farških svinjarij“. Da se zgođe take reči, je žalostno za duhovnike. Klerikalci predstavljajo sebe vedno kot svetnike, drugomišljenike pa kot lumpe, pa z raznimi slučajji se jim je dokazalo, da so ti svetniki dostikrat prav močno kivavi pod kožo. Pri tem pa je še pomisliti, da se je o marsikaterem duhovniku kaj zamolčalo, kateri se ne meša v politične reči. Prizanaša se jim namenoma in dosledno. Pod krtačo pridejo samo politični hujskači in nemirneži. S tem preganjanjem izprijenosti se je že dosti kaj dobrega doseglo in upati se sme, da se vsled ukaza iz višjih mest še mnogo kaj doseže. Pomenljivo pri tem je to, da je škof Bonaventura izdal ta ukaz kratko potem, ko se je iz Rima domov vrnil.

Kar piše „Slov. Narod“ o duhovniških razmerah na Kranjskem in kar je ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič ukazal duhovnikom svoje škofije, to bi naj veljalo tudi za našo škofijo, kjer v tej zadevi nismo veliko ali pa čisto nič na boljšem. Toda, kar smo že tolikokrat in pri različnih prilikah povdarjali, ponavljamo danes spet, da nam reč imamo še hvala Bogu lepo število duhovnikov, ki so v resnici naši duhovni pastirji, ki nam oznanjajo mir in ljubezen, spravo in slog, kakoršne je učil Zveličar svoje apostole in učence. Spoštovanje in čast jim naj bode, naj bi našli mnogo posnemovalcev in pri Bogu zaslužen plačilo!

Kar pa se tiče onih nemirnežev in hujskačev ter družih takih elementov, ki delajo svojemu prevzišenemu stanu in svojim poštenim tovarišem le nečast in sramoto, tako tem želimo, da bi zaslišali

Župnikov fant.

Iz pisem nekega kmečkega duhovnika. Nemški spisal P. K. Rosegger.

Ponatis prepovedan.

(Konec.)

30. maja.

Volitev je potrjena. Opat sem Elmaškega samostana. Nikdo mi ne verjame, kako težek mi hodi križ, ki ga na prsih nosim. Za marsikatero bila bi to sreča, in pri družih okolščinah tudi za mene. Jaz ne čutim zlato, ampak samo križ.

10. junija.

Moji dobri, ljubi farani me skoraj niso pustili iti. Ganljivo je bilo, kako so me še pri vozu zadrževali in za suknjo nazaj vlačili.

Jungferca Klara je bila edina, ki je se radosti topila. Imela se je že za samostansko gospodinjjo. Reva.

Ko sem spregledal njene nade, sem ji razjasnil, da v samostanu nimajo ne vratarice, ne kuharice in tudi ne gospodinje in da ta dela tamkaj fratri (bratje) opravljajo. Nato je postala huda in me je imenovala nehvaležneža, ki sedaj od sebe goni osebo, katera mu je ubožno gospodarstvo vaškega župnika tako zvesto oskrbovala.

Deloma ima prav. Pa krivica se ji tudi ne godi. Pogostoma me je mučila.

Naj bo pozabljeno. Priporočiti jo hočem svojemu nasledniku, ki je iz trdnjega lesa, kakor jaz.

v kratkem tudi oni od svojega škofa takšne besede kakoršne je ljubljanski škof svojim duhovnikom srce položil.

Zeleti bi bilo, da bi take besede in pred kakoršne so izdali v zadnjem četrtletju sv. oče p. Pij X., zagrebški nadškof Posilović in ljubljanski škof Jeglič ne sme se preslišati in v brezmerne ozračje zginiti kakor glas vpijočega v puščavi, ter da se mora s vso odločnostjo zahtevati in terjati se dotičniki, katerim so namenjene, tudi po njih najo. Cerkveni dostojanstveniki so deloma samosprevidli in spoznali, da tako, kakor doslej ne more in ne sme nadalje biti in iti.

V izgled naj bi si vzeli nekateri naši duhovniki svojega višjega nadpastirja, milostljivega gospoda nadškofa, ki ne trpi, da bi se po sedmi uri zveč babila več kaka ženska v škofjem dvoru, ki je ne več, kakor kak navaden farovž.

Vojska med Rusi in Japonci

Na vztoku Azije se je v noči od 8. na 9. t. m. začela huda vojska med mogočno Rusijo in bojažljivo Japonsko. Začetek boja je bil na morju in sicer brez da bi ena imenovanih držav dala popred boj napovedala, kakor je to pri civiliziranih ljudstvih navada, ali pravzaprav postava. Na boju se sicer obe državi že dalje časa prav pridno zapravljali in napetost je dosegla skrajne meje, vključ temu je nepričakovani napad japonske mornarice na rusko brodovje iznenadil ves svet.

Pervi spopad se je vršil pri ruskem pristanišču in trdnjavi Port Artur. Japonska mornarica, ki je stoječa iz 6 oklopnih, 4 križark in 12 torpedovcev, je 8. t. m. pod admiralom Toga odplula iz Nagasacki (japonskega pristanišča) z namenom, se usidra, Hamulpu. Ponoči pa je opazila, da se v bližini

14. junija.

To je toraj bil najlepši dan mojega življenja.

V zlatej opravi sem stal pod nebom ter delil blago ljudstvo je ponižno pred menoj klečalo in mnogo je prišlo k meni, da bi mi okrajke moje obleke poljubilo. Bogda in očarajoči blesk, ljubezen bratov, pobožnost ljudi — cenili smo ga na 12 tisoč duš — ter čast, h kateri bil tako nepričakovano poklican, akoravno je nisem zaslužil vse to me je do solz ganilo.

Kot stvarino za slavnostno pridigo sem si izvolil krščansko ponižnost s sklepnimi besedami: »In ko bi z ribiškim ponosom na roki, kot namestnik Gospodov zdaj tukaj pred vami stal, govoril človeški in angeljski jezik, pa bi ne imel ljubezni, bil bi le doneča ruda«.

15. junija.

Cerkvenega roparja in oskrunjevalca svetih reči nisem danes zasledil.

Pred nekaterimi dnevi je baje v okrožnem mestu nekem kramarju vstopil enook človek ter istemu pokazal v nakup zlate ploščice. Na vprašanje, od kod da jih ima, je rekel, da je tista vzeta iz nekega družinskega kupa in da se mora zdaj v sili prodati. Ker mu kramar ni za dal bi bilo pravo zlato, mu je svetoval, naj gre prodajati kakemu zlatarju. K zlatarju v tistem mestu pa si ni upal vseh teh podatkih potrjuje se moja grozna slutnja.

Zasačili ga bojo in potem se bode reklo: Župnikov dvajset let težke ječe.

saja nekaj ruskih bojnih ladij in japonski admiral niših je brez premisleka dal povelje za napad. Rusi a nevarnosti niso slutili, ker se do tedaj vojska še i napovedala.

V temni noči so napadle japonske torpedovke usko brodovje, ki je bilo pred Port Arturjem usirano. Ko so Rusi spoznali, da je resnica, začeli so ponsko brodovje bombardirati, ki se je nato urno maknilo. Vse tri ruske ladje, ki so bile pred vhom v pristanišče usidrane bile so močno poškodovane, pa odvrnile so vendar napad cele japonske pomornice. Rusko brodovje je ob 8. uri zjutraj odšlo iz pristanišča na zasledovanje sovražnika, a ta ni dal več videti, zato se je kmalo spet vrnilo. Ob 11. uri dopoldne pa se je na obzorju nanaglomalo pet prikazalo 16 sovražnih ladij, ki so se z nenadno hitrostjo bližale Port Arturju. Čez pol ure se je začela bitka, ki pa ni trajala dolgo časa, ker so Japonci v kratkem umaknili iz pozorišča.

Poročila o tej vojski si tako nasprotujejo, da sedaj nam še ni mogoče kaj zanesljivega pisati. Eni isti namreč pišejo, da so Rusi že do dobrega presegani, drugi pa zopet nasprotno, do se namreč motajo Japonci Rusom vedno umikati. Londonski listi so razglasili, da so Japonci mesto Dalnji, ki leži severno od Port Artura bombardirali, električno potajo razstrelili ter izkrcali 6 tisoč mož. Nato so baje razdajali železniško progo iz Port Artura v Vladivostok, zasedli vse ceste in Port Artur popolnoma obkolili. Pravi se, da je bila dne 13. t. m. velika pomorska bitka, v katerej so Japonci popolnoma zmazali. Druga poročila pa spet pravijo, da so Rusi Japonce že pregnali s suhega, in da so se poslednji po velikih izgubah komaj na ladje umaknili. Naši cenjeni itatelji naj nam toraj za danes blagovoljno odpustijo, ako jim ne priobčimo obširnejših novic iz bojišča in daljnem iztoku, povemo jim samo to, da je bil

Ko bi nenadoma naletel kje na tega nesrečneža — ne vem, kaj bi se zgodilo.

Vsegamogočni, daj mi modrost in moč, da bodem vodil red, katero si mi izročil, po Tvojih potih. Dodeli mi ponižnost tudi tedaj, če bi se mi posrečilo, za svoje bližnje kaj storovati. Jaz sem le slab sejalec, v Tvoji moči je rast.

Iz okrožnega lista od dne 30. junija 1885.

Včeraj je neki hudodelnik zavrato umoril opata v Elmvavskem samostanu. Kakor po navadi se je podal opat ob 5. uri popoldne na izprehod v takozvani mlinski gozdčič (oddaljen pol ure od samostana). Ob osmih so ga našli mrtvega v obzju nekega ribnika; imel je več vbodcev z nožem na prsih in na vratu. Kakor se da iz sledi sklepati, boril se je pred mrtjo z morilecem. Ker se pri mrliču ni našlo gotovine in di ne ure in je manjkala tudi zlata verižica s križem, se je da dvomiti, da je bil morilec ob enem ropar. Ljudstvo je bilo razburjeno. Vse išče morilca, toda dosej se mu še ni rislo na sled.

Iz ravno tistega lista od dne 1. julija.

Morilec častitega opata Elmvavskega so pravici izročili. Sinoči so ga našli v mlinskem gozdčiču pod kupom mahu kritega. To je nek zanemarjen devetnajstleten fantalin po imenu Bogdan Ringel, ki je že bil večkrat zavoljo tatvine pod

glavni vzrok k izbruhu te vojske polotok Koreja, ki je jako rodovitna država, po katerej so se Rusom kakor tudi Japoncem že dalje časa sline cedile. Koreja je sicer postala v novejšem času samostalno cesarstvo, a najbrž bode to svojo samostalnost izgubila, naj že končno zmaga Rusija ali Japonska. Vsekako smemo pričakovati, da ta vojna ne bode hitro končana, temveč da bo trajala čez leto dni, ker oba nasprotnika delata velikanske priprave. Najbrže bomo slišali o jako krvavih bojih, ker to ni samo boj dveh nasprotnih držav, ampak boj med dvema do skrajne meje sovražnih plemen.

Našim kmetom.

(Dalje.)

„Ako cvete šola, cvete tudi občina; boleha pa šola, tedaj tudi lahko občino kaka bolezen dohiti“. Da je ta važen izrek slovitega starorimskega državnika in govornika resničen, o tem se vsak razumen človek lahko prepriča. Šola zamore, ako je dobro urejena in ako svojo nalogo dovoljno izvršuje, mnogo pripomoči, da dosežemo trajno in splošno blagostanje. Biti pa mora v to svrhu njena uprava na pravi podlagi utemeljena in času primerno urejena.

Tem pogojem in zahtevam določbe naše nove šolske postave popolnoma odgovarjajo. Da zamore toraj šola cvesti in prospevati in da se namerjavana splošna in večja omika skozi razširjavo šolskega poduka doseže, morajo se veljavne šolske postavo skrbno v ozir jemati.

Iz tega je razvidno, da je stališče krajnega šolskega sveta, kateri ima neposredno pravico šolo svojega kraja nadzorovati, jako važno in da ta naprava terja dobro razsodnost, resno voljo, odločnost in zvestobo. Neobhodno je potrebno, da si je vsak posamezen ud svoje zveze s celoto in toraj

ključem. Pravi se, da je bil morilec z opatom v sorodu. Ker so se naropane reči pri njem našle, obstal je svoje hudodelstvo in nato so ga nemudoma okrožni sodniki izročili.

Dodatek.

K pogrebnim slavnostim za umorjenega opata je privrelo še mnogo več ljudstva, kakor v mesecu maju istega leta, pa tudi žalost je bila mnogo večja. Pater Benedikt je govoril na grobnico, v katerej je na kratko razložil življenje ranjkega opata. Tukaj posnamemo iz nagrobnice samo nekatere stavke:

»Ljubljeni mi v Gospodu, tukaj stojimo danes pred neizvedljivim božjim sklepom. Dobro delo do bližnjega, katero je ranjki storil iz prave krščanske ljubezni, bilo mu je vzrok neštevilnih neprijetnostij in težav. Tisto dobro ga je preganjalo, kakor kakšno zločinstvo, dokler ga ni celo življenje stalo. Malodušni človek bi lahko evibljaj o blagoslovu nad dobrim. Pa kmalu bi dobra dela iz tega sveta izginila, ko bi si zmiraj mislili: iz dobrotelčnosti pride lahko enkrat tudi nesreča. To ni nič novega, da se dobro s hudim plačuje, naš Odrešenik je sam to izkusil. Kristijan mora kljub temu v božjo pravico zaupati, katera se v večnosti poravnava, kar se tukaj na zemlji ni poravnalo. Akoravno bode ta izgubljeni na vislicah umrl, dejanje nekdanjega župnika št. Anskega, ki je takrat nedolžno dete smrti otelo, ostalo bode v knjigi življenja na vekomaj zapisano.

Konec.

svojih dolžnostij popolnoma svest, in da ima vestno sodelovati, kjer se gre za občno blaginjo. Vsak ud krajnega šolskega sveta naj bi bil o šolskih postavah dobro podučen, znan mu naj bode delokrog krajnega šolskega sveta.

Tudi med našimi cenjenimi bralci je mnogo takih, si so udje krajnega šolskega sveta, a ne poznajo kot taki dovolj svojih dolžnostij in tudi ne pravice. Radi bi jih o teh podučili, a žalibog, da nam k temu manjka prostora. Priporočamo toraj takim, naj si kupijo knjigo: „Krajni šolski svet in njegovo delovanje“ (Der Ortsschulrat und sein Wirken), v katerej bodo našli vse potrebno, kar se tiče šole in najvažnejših šolskih postav. Dobi se ta knjiga v vsakej večji knjigarni ali pa se naroči v glavni zalogi: A. Pichler's Wittwe und Sohn, Wien V., Margarethenplatz 2.

Udje krajnega šolskega sveta naj stojijo z učiteljstvom v prijateljstvu ter mu naj bodo zvesti in odkritosrčni svetovalci. Ako se pri posameznem učitelju najde kak nedostatek ali kaka pomota, naj ga na to z dobro voljo opozorijo, da se napaka tem hitreje ko mogoče odpravi. Krajni šolski svet mora paziti na to, da vživa učitelj v svojem šolskem okolišču spoštovanje in zaupanje, kakoršna mu gre kot voditelju in vzgojitelju šolske mladine, zabraniti pa mora vsako razžaljenje, da ne bode trpel učitelj škode na svoji časti in na svojem ugledu, kar se čestokrat pripeti od strani kratkovidnih in nesposobnih starišev iz jako neznatnih ali celo iz samo navideznih vzrokov. Pričakovati se sme pa tudi od učitelja, da se ne bode pri vsakojakem nedostojnem nastopu kakega očeta ali matere na hip razburil ali razvnel, ostane temveč naj miren ter naj pomisli, da se mu kot odlikanemu možu ne spodobi s priprostim osebami, ki so morda sicer celo dobrosrčni in mirni ljudje, prepirati in da mora znati tudi neolikanost voljno prenašati; seveda ima vsaka reč gotove meje. Krajni šolski svet mora paziti na to, da stariši ali njih namestniki učiteljevim odredbam ali prepovedim ne nasprotujejo, ker to bi otrokom delalo hudo kri nasproti učitelju, napeljalo bi jih k nepokorščini in vspeh vzgoje bi bil potem takem jako dvomljive vrednosti.

Posebno si pa mora krajni šolski svet prizadevati, da vzbuja pri prebivalcih ljubezen do šole in da jo tudi ohranijo, ker je vsacega ljudstva lastni dobiček, da si svojo stališče, katere si je med olikanimi narodi priborilo, tudi zagotovi in ohrani in da je povzdiga in razširjanje olike za posameznika kakor tudi za občestvo od dne od dne potrebnejša, tem težejši ko je boj za obstanek.

Ko bode prebivalstvo na ta način podučeno sprevidlo, kolike vrednosti in važnosti da je šola, ko bode se ljudska šola z ljudskim življenjem bolj zjednačila, ko bodejo stariši sprevideli, da otroke v šolo pošiljati ni samo njihova neljuba, prisiljena dolžnost, ampak da je to le njihov lastni dobiček in hasek, tedaj bode tudi učitelj imel veliko lahknejše delo, naj-

manjša sredstva bojo zadostovala, da bode šolski obisk takoršen, kakoršen bi moral biti, doseže zaželeni cilj. Razumni stariši, ki so nekdanj bili učenci te šole, ne bodo pripustili, njihovi otroci v nevednosti zrastle. Če bi se pa dar posamezni ljudje našli, ki svoje mrznje do ne morejo opustiti, tako ti pri unih pametnih sedih ne bojo našli nobene zaslonbe ali podpori, vsak pameten človek si želi, da niso samo njihovi otroci poštene in dobro vzgojeni, temuč tudi dovi.

Da se vzgojijo marljivi in delavni ljudje, ne volj, gledati samo na dosego določene šolske razbe, temuč napeljavati se mora mladina tudi to, da se v njej vzbudi ljubezen in nagnenje do — privaditi se mora k delu. Za deklice so se napeljala ženska ročna dela, za fante ba naj bo to svrha določen šolski vrt. Ako se v mlado srce veselje do dela, ni za mladega človeka samo ekonomični hasek, ampak varuje ga, moralčnih nevarščin, povrhu pa je to za mladenčaka nekako ravnotežje, da se ne vzgaja enostransko, mo duševno, ampak da se krepí tudi njegov in utrjuje njegovo fizično zdravje. Glavna skrb bi bila toraj vsakega vestnega krajnega šolskega sveta, da se napravi pri šoli lep in dovolj obilni šolski vrt, v katerem se zamorejo učenci, pa tudi učenke ob določenih urah o saditvi in cepitvi sadnega drevja, oziroma cvetic in gojitvi različnih sočivja podučevati. Delo v vrtu jim je prijetno vedrilo po duševnem naporu v šoli, daje jim pekoristna navodila za opravila na kmečkih posevkih za poznejša leta. Sadjereja je v naših krajih še premalo razvita, akoravno se bi vsled ugodnosti ji podaja lega, kakovost zemlje in podnebje, zaradi meriti z najboljšimi sadjerejskimi kraji na svetu.

Na zadnji svetovni razstavi v Parizu leta 1889 je štajersko sadje dobilo prvo in največjo odliko in to že hoče nekaj reči. Mi ne smemo ostati stopinji, katero smo v sadjereji dosegli, temuč smo namo neprenehoma napredovati, da ne zaostajamo za drugimi kraji, katerih prebivalci v tem oziru tako malomarni, kakor mi. Na vsak prazen pretek naj bi se vsadilo kako sadno drevesce, to nas po preteku kratkih let razveseljevalo s svojimi žlahtnim sadjem ter naš neznamenit trud tisočkrat plačalo, obrnemo li njegov sad v domače potrebe, pa ga za dober denar prodamo. Kdor ravna tako, se nikdar ne bo kesal.

Možje, ki ste udje krajnega šolskega sveta, imejte toraj skrb, da se pri vaši šoli napravi prijeten šolski vrt, ako pa tak že obstoji, tedaj pazite na to, da se bo v dostojnem stanu obdržal in tudi njegovemu namenu služil. Vaša skrb ne ostala nepoplačana; imeli boste čez kratka leta mnogo veselja nad sadnimi pridelki, pa tudi naši nasledniki, ki bodo s ponosom kazali, česa se v mladosti naučili in kaj so dosegli.

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarstvo okrajnega zastopa ptujskega.

Kdorkoli se je v ptujskem okraju malo naokoli moral je priti do prepričanja, da so ceste v tem kraju v takem slabem stanju, kakor malokje ali kjer drugod, in vendar so naše okrajne doklade, kakor v okrajih z boljšimi ali celo z izvrstnimi cestami. Pa kaj je temu vzrok? Eden poglavitnih vzrokov naših slabih cest je ta, da se gramož ali šoter v jesenskem času nanje navozi in po njih razvaja. Po zimi mraz zemljo na cestah razmehča in odnavzdigne in gramož v tej prhli zemlji takorekoč odnese; kamenje je težje od prsti, toraj se vanjo pozne. Ko bi se šoter po zimi na ceste vozil, prišlo bi pa tudi mnogo ceneje, ker o zimskem času ceste kmetje oziroma vozniki s svojo živino več časa ne morejo pa v jeseni, ko se morajo različni poljski pripravi, nastelja, drva i. t. d. domu spravljati. Marsikateri kmet v jeseni skoraj svojih lastnih voženj ne more vseh opraviti, po zimi pa bi rad zaslužil kakoli narček, ko mu živina včasih po več mesecev v hladnjem hlevu stoji, brez da bi mu kaj zaslužila. Šoter bi že kmet ravno ne vozil po zimi neprenehoma, vendar bi lahko saj včasih zapregel, kar bi neslo k mu dobiček, živini pa bi tudi ugajalo, ako bi bila tu in tam iz zaduhlega hleva na sveži (frišni) travi.

Gramož ali šoter naj bi se vozil toraj po zimi na ceste. Odlagal bi se naj na primerno velike kupe, ki se potem spomladi, ko so se ceste že nekoliko razsušile in ni več trajnega mraza pričakovati, s sarkolnico (šajtergo) razvozili in nato razrahljali. Na ta način bi šoter mnogo več zalegel in bi se toraj pri tem nekaj denarja prihranilo, za katerega bi pa lahko temveč šotra nakupilo, oziroma navilo.

Navajati se bi pa ne smel šoter naenkrat na dolžino ceste, temuč na posamezne dele, ki bi bili zaporedoma na vrsto; en del ta mesec, drugi drugi mesec. Ako je cela cesta, od enega konca do drugega, naenkrat pošotrana, tedaj dela to živini, kar je pred večjo težo vprežena, veliko ceneje. Če se pa cesta sukcesivno po posameznih delih poštraja, tedaj se živalim veliko trpinčenja prihrani, ker iste, ko pridejo čez šoter, na gladki cesti preteko med vožnjo oddahnejo.

Naše okrajne ceste imajo nenavadno mnogo prelivov (vodotokov, cevi), ki so večinoma z blatom pokriti. Te naprave stanejo veliko denarja in opravijo skoraj vsako leto enega ali drugega popravila, med tem ko stanejo take naprave ali stavbe iz kamna in kamenja le enkrat sicer nekoliko večje, potem pa je za več let, ja za več desetletij. Poslednje pride mnogo ceneje, ako se stvar prav sodi in premisli. Prihranilo bi se toraj tudi pri mnogo denarja, ki bi se pa lahko uporabil za izboljšanje cest, v prvi vrsti. Ptujška gora, Goli vrh, na Ošaku, pri sv. Vrbanu, Okički breg pri sv. Bar-

bari, št. Lovrenc in sicer proti Ptujju kakor tudi narobe. Vzboljšalo bi se lahko tudi mnogo občinskih cest, ko bi se na primer od prihranjenega denarja potrebnim občinam primerne podpore podelile ali vsaj brezobrestno posodile.

Pa saj ni čuda, da je tako, kakor smo v začetku povedali. Gospod profesor Zelenik se kot načelnik okrajnega zastopa za take reči malo zmeni, deloma pa jih ne razume. Prepusti toraj vso skrb odborniku Mihetu Brenčič, ki pa na svoj dobiček ne pozabi, kar se je sodnijsko dokazalo pri zgradbi novega šolskega poslopja za ptujsko okolico. Želeti bi toraj bilo, da bi se te okolščine v kratkem na boljše spremenile, ker takšnih, kakoršne so sedanje razmere, davkoplačilci ptujskega okraja ne bojo več dolgo trpeli. V izgled naj bi si vzeli okraje Slovenska Bistrica, Brežice in Rogatec, v katerih so se iznebili klerikalnega gospodarstva ter izvolili takega, katerim je v resnici mar za blagor svojih volilcev.

Spodnje-štajerske novice.

Volitve v okrajni zastop mariborški so se vršile tako, kakor je bilo pričakovati. Klerikalna stranka napenjala je vse moči, da bi spravila svoje kandidate v odbor, posluževala se je sredstev, kakoršnih se poslužujejo le tisti ljudje, ki imajo za svoje geslo pravilo: Cilj ali smoter posvečuje sredstva. Ta glasoviti izrek so si svoječasno vzeli jezuiti za svoje geslo in pravilo, in kaj vse so v tej smeri zlobnega učinili, o tem nam zgodovina v debelih knjigah pričuje. V tem smislu postopali so klerikalci tudi pri zadnjih volitvah v okrajni zastop mariborški. V dokaz temu priobčimo eno onih pisem, kakoršna so dobili volilni možje od mariborskega dohtarja Radoslava Pipuša. Pismo se besedno glasi:

„Maribor, dne 5. II. 1904. Blagorodni gospod župan! Mnogokrat sem že imel priložnost občevati z Vami. Vselej sem Vas spoznaval kot vrlega in poštenega moža in Vas kot takega tudi spoštoval. Znano pa mi je tudi, da imate radi mir z vsakomur in da se ne zamerite radi nikomur. Vem torej, da se tudi pri volitvi v okrajni zastop, ki se vrši v torek dne 9. svečana 1904, ne bi radi zamerili in imeli prepir z nemško stranko. Vem pa tudi, da bi se ne zamerili radi slovenski stranki, proti kateri kot rojen Slovenec itak ne morete lahko voliti. Zavoljo tega bi Vas kot prijatelj prosil, da dne 9. svečana 1904 sploh ne pridete k volitvi, ampak da ostanete doma, ali pa če Vas kdo nadleguje in se mu morete izogniti, da si napravite pravočasno kak drugi pot. Ker se udeležita volitve obe stranki, bode vsekako precej burno pri volitvi in tej praski se torej najložje izognete, ako sploh ne pridete k volitvi. Saj Vas nikdo ne more siliti, da bi šli volit. Upam, da mi boste storili to uslugo. Jaz ne bodem pozabil na njo in pri priložnosti Vam tudi lahko storim kako uslugo. Sicer Vas vselej prav rad vidim,

vendar dne 9. svečana 1904 pri volitvi se ne bi rad srečal z Vami. S spoštovanjem udani R. Pipuš.“

Kaj rečete k tej vsiljivosti in predrznosti, dragi naprednjaki. To vendar že presega vse mere dostojnosti! Mož, ki je to pismo prejel, je značajan in vesten dolgoletni župan in zato ga je vsebina tega pisma tembolj iznenadila. Poslužil se je pošteno svoje volilne pravice ter volil po lastni pameti in prepričanju z napredno stranko, ki si je postavila za svoje kandidate može, katerim se sme zaupati in ki so to zaupanje do sedaj tudi popolnoma opravičili in zaslužili. Zgoraj navedeno pismo jasno kaže, kakšna sredstva in pripomočke so poskusili klerikalci, da bi dosegli svoj namen ter dobili okraj v svoje roke. Prilizovanje, prigovarjanje in obljube niso nič pomagale, da bi spravili volilne može, ki imajo še kaj razuma in lastnega presodka, na svojo stran; volili so, kakor jim je kazala lastna pamet in prepričanje, vplivati se niso dali in tudi ne kratiti svojih volilnih pravic. Tako pa je tudi prav in pošteno, ker mož naj bode mož, ne pa otrok in strahotepec, ki se mora po poveljih drugih ravnati. Volilec.

Tatvina v pisarni za črno vojsko v domobranski vojašnici v Mariboru. V noči od 7. do 8. febr. je izginila iz imenovane pisarne Wertheimova skrinjica, v katerej je bilo shranjenih 550 kron. Dne 10. t. m. so škatljico našli v kleti iste vojašnice, pa bila je vlomljena in — prazna.

Klerikalna nestrpnost si je zbrala novo poštarico pri sv. Antonu v Slov. gor. za svojo žrtev, ker ona ne pusti, kakor njen prednik poštne pošiljatve pregledovati nepoklicanim osebam, temuč se strogo drži poštних predpisov, ki to naravnost prepovedujejo.

Valilni zavojčki o katerih smo v zadnjem listu pisali, naj se pravočasno naročijo, da se zamore vsem potrebam ustreči. Naslov je: Leopold Slawitsch, trgovec v Ptuj.

Shod vinorejcev. V našej zadnji številki utihotapila se je nam vsled neresničnega poročila neljuba pomota, ko smo naznanjali, da se vrši shod viničarjev dne 8. febr. v Gradcu, kar nam cenjeni čitatelji naj ne zamerijo. Poročamo pa tudi ob enem, da se bode vršil shod vinorejcev dne 6. in 7. marca t. l. v Mariboru, h kateremu so vsi vinorejci in prijatelji vinoreje uljudno povabljeni.

Iz zapora izpuščeni so bili vsled sklepa svetovalske zbornice okrožnega sodišča v Celju nekdanji brzojavni (telegrafski) paznik Jožef Walzer in njegova dva tovariša, ki so bili svoječasno obdolženi umora.

Ponesrečena nevesta. Dne 3. t. m. poročil se je Jakob Kranjc, posestnik na Cvenu pri Ljutomeru s svojo nevesto Frančiško. Po tamošnji šegi so se peljali gostovanjci popoldne na nevestin dom, kjer je pričakovalo novozaročenca več fantov, da bi ju pozdravili. Zastrelili so več možnarjev, toda k nesreči je prišla z voza stopivša nevesta enemu preblizu, in tako se je pripetilo, da jo je strel zadel v desno lice in desno oko in ji tam naredil hude opekline. Ker so baje te nesreče dotični strelec krivi,

naznanila jih je žandarmerija ces. kr. okrajno sodišču v Ljutomeru.

Zastrupljena oproščena je bila dne 9. febr. varja t. l. od celjskega porotnega sodišča 37-letna, omožena Marija Dečman iz Šmarja pri Jelencih. Z njenim možem sta kupila od Marije Perše hišo, ki ji v kupni pogodbi zagotovila prevžitek (stanovlji) do smrti. Dečman je živela razuzdano (mož živ v Tirolskem) in vsled tega jo je Perše večkrat krevarila. Dne 21. junija l. l. je poslala Dečman svoji preti. karci na njivo močno zabeljenih žgancev in Perše naglo umrla, ko je te jedi nekoliko povžila. Rekeno je, da jo je Dečman s primešano mišnico zastrupila, ker pa so ji to ni zamoglo dokazati, bila je od aretrotnikov nekrivim spoznana in kazni oproščena.

Ponočni napad. Dne 4. februarja ob dveh urah traj je napadlo 7 možkih brata Janeza in Jo. Friedauer iz Pobrežja pri Ptuj; z voznimi zrcami in z nožmi so ju težko ranili. Ker je Jsto Friedauer naslednje jutro pogrešal 19 kron, je kvgoče, da to ni bil samo napad, temuč tudi canun rop.

Pri Veliki nedelji tamošnji kaplan pridno pri t gledališčne predstave (teater) ter od gledalcev c 30 krajcarjev vstopnine pobira. Po igri pelje igri v krčmo ter jih tam pozno v noč z vinom in gimi pijačami traktira. Radovedni smo zvedeti gre v dotični krčmi vsa vstopnina za pijačo ali če še kaplanu pri tem kaj ostane? Nedeljan

Čudno zahtevanje v cerkvi. Dne 2. februarja t. l. bil je v Konjiški farni cerkvi krščanski narko dekleta roženvenske bratovščine. H sklepu je ej K. Kumer od deklet še zahteval da naj mž „litanijske ničvrednih deklet“, in je tem narekoval imena dvanajsterih deklet. Karo vendar tak okrutnež vsega ne dovoli?!

Imenovanje. Deželni odbor štajerski je gosp. Aegida Raiz, profesorja na deželni gimnaziji v Pk v VIII. stopnjo državne službe povzdignil.

Najden mrlič. Dne 4. t. m. so našli v Puhliča otoku v Dravi mrliča, katerega je Drava priplavila. Pisma, katera so se pri njemu našla, glasila so na: Jakob Pest, rojen 1853, topilničar (Schmeiss) iz Jabote, okraj Wolfsberg na Koroškem. Ali se f govoriti o zločinstvu ali nesreči, to še doseda dognano.

Dopisi.

Od Sv. Barbare v Haložah. Ces. kr. okr glavarstvo v Ptuj, dne 5. januarja 1904. S 36.346. — Na postopanje gospoda dr. Augusta Plachky kot potrjenega zastopnika v priloženem merilu imenovanih strank, ki so prosile za ura odmerjenje jim zaračunjenih cerkvenih pristoj spozna ces. kr. okrajno glavarstvo na podlagi patri o cerkvenih pristojbinah od dne 7. maja 1874, a zak. šte. 50, kakor je iz priloženega odmerila vidno, določiti, da je gospod župnik Murkovič v čajih šte. 1 in 15 cerkvene pristojbine prenizk

eh ostalih slučajih pa previsoko zaračunal, kakor dotični slučaji iz odmerila razvidni. K posameznim škam, ki so se od gospoda župnika samega na celobno zapisale, se sledeče pripomni. V patentu o cerkvenih pristojbinah ni ničesar omenjeno, da bi se plačelo za to kaj računati, ako prideta ženin ali nevesta k izpraševanju, ali če hočeta predzakonskega varoka kot legitimiranega v zakon vzeti, tako nadalje vidi ni omejeno ničesar o računjenju oklicnega lista, zatoraj se za ta uradna opravila plačilo ne more dodeliti. Tudi za kondukt od cerkve ali pa od mrličeve družbe v patentu o cerkvenih pristojbinah ni ničesar omenjenega, zatoraj so se morale dotične točke razjasniti po določbi „ad rubricam quartam“ imenovanega patenta, katera se glasi: „Župnikova dolžnost je naj bode, da opravi za zgoraj omenjeno plačilo vse opravila in ceremonije, ki se pri pogrebu zahtevajo, dotlej, da mrlič istinito v zemljo pride in sicer brez vsacega nadaljnjega doplačila. Določba ostalih cerkvenih pristojbin (plačil) je v dotičnih določilih v patentu o cerkvenih pristojbinah natančno utemeljeno.“ Proti temu razsodilu je na c. kr. namestništvo dovoljen rekurz, ki se ima v 14 dnevih po njegovi vročitvi pri tukajšnjem c. kr. okrajnem glavarstvu predložiti. V c. kr. okrajnega glavarja: Bouvard l. r., c. kr. glavar. — Tako se glasi razsodba ces. kr. okrajnega glavarstva v Ptuj. Pritožilo se je 17 strank, katerim se je pripoznalo, da so plačale župniku Murkoviču preveč ali premalo. — Premalo sta plačala Martin Emeržič, vžitkar iz Pohorij, za pogreb 95 vin. in Janez Vidovič, posestnik v Slatini, za poroko 1 krono 10 vin. — Preveč pa so plačali: Andrej Emeršič, kočar v Slatini, za pogreb 95 vin. Janez Majcenovič, kočar v Paradižu, za pogreb 15 kron 4 vin. Jožef Pintarič, posestnik v Okiču, za oklic in poroko 8 kron 16 vin. Jakob Pisanec, posestnik v Slatini, za oklic in poroko 2 kroni 60 vin. Vid Herzog v Bednji na Hrvaškem, za oklic in poroko 4 kron 46 vin. Martin Jurgec, viničar v Pestiki, za oklic in poroko 7 kron 66 vin. Andrej Vidovič, viničar v Pristovi, za oklic in poroko 7 kron 26 vin. Jakob Kummer, viničar v Slatini, za pogreb 4letnega otroka in svoje tašče 1 krono 31 vin. Jožef Arnečič, posestnik v Gradišu, za pogreb 15 kron 66 vin. Jožef Arnečič, posestnik v Gradišu, za oklic in poroko 90 vin. Blaž Kelc, posestnik v Pristovi, za pogreb 32 kron 67 vin. Filip Pisanec, viničar v Gradišu, za oklic in poroko 3 kron 66 vin. Franc Kelc, viničar v Brezovcu, za oklic in poroko 7 kron 46 vin. Barbara Juranec, viničarica v Brezovcu, za oklic in poroko 7 kron 46 vin. Filip Kelc, viničar v Cirkulanah, za oklic in poroko 5 kron 46 vin. Jakob Hvalec, viničar v Pohorjih, za oklic in poroko 5 kron 46 vin. Te zneske si je toraj gospod župnik Murkovič preveč naračunal in dati jih mora dotičnim strankam nazaj. Komur se toraj zdi, da je plačal previsoke cerkvene pristojbine, pritoži se naj pri ces. kr. okrajnem glavarstvu ali pa zglesi pri oskrbnistvu „Štajerca“ v Ptuj.

Iz Polenšaka. Dragi mi naprednjaški popotnik,

poročal si lansko jesen, da si bil na Martinovo nedeljo s svojim „rešpetlinom“ tukaj na Polenškaku in da si se seznanil z nekim klerikalcem prav črne barve. Pa povem Ti, da ta ni edini, ampak da jih imamo tukaj še več in prav nevarne sovražnike in hujškače. Njih imena še zdaj ne bodem naznanil. Le pridi, dragi popotnik, prav v kratkem zopet k nam, ter si naše razmere na drobno oglej! Spoznal bodeš, da vlada tukaj pri nas še strašna tema, akoravno si ljubi „Štajerc“ med nami že nekaj svetlobe napravil. Lanski misjon te bi zamogel pregnati, akoravno nekateri še odveze niso dobili, ker so tebe brali. Ti nam res želiš in hočeš pomagati ter nas rešiti jarma, katerega nam na tilnike tiščijo naši nasilniki in izkoriščevalci, kakor se sliši o tistih nesrečnejših, ki so se lahkoverno dali po agentih v južno Ameriko zvabiti, kjer baje ž njimi orjejo in vozijo. Tudi med nami so nekateri taki „agentje“, ki nam hočejo lepo na tihem jarem gor stiščati, da se sploh ne da takoj spoznati, kaj prav za prav z nami nameravajo ali nas hočejo peljati na pravo ali krivično pot. S svojimi sladkimi in priliznjenimi besedami nas hočejo spraviti v svoje mreže, in joj nam potem! Izmotati se jim je težko, kogar enkrat imajo v svoji oblasti. Ako hočeš na travniku ali pašniku vola dobiti, da bi ga vpregel in gnal k vozu, tedaj mu ne smeš očitno jarma kazati ali ponujati, ampak moraš štrufo lepo za hrbtom nesti z eno roko mu pa kaj dobrega ponujati, da te bode počakal in se nato vjeti dal. Ako imaš enega že v svoji oblasti, potem bodeš družega že lažje vlovil, ker eden za drugim rajši gre, kakor pa sam. Brez velikega truda lahko ostale za seboj dobiš ter jih vprežeš, potem pa le bič v roke in hajdi na trdo cesto pred težko naložene vozove. Nas uboge kmete ti sebičneži že tako gulijo, da ne moremo nadalje o tem molčati. Pa saj sami odkritosrčno povejo, da daruje kočar primeroma več kakor kmet in tako si mislijo, da bi bilo boljše, ako se prenaredijo iz kmetij kočarije, tako da bi se kmečko posestvo razdelilo na tri ali 4 kočje. Vam pa, gospod Valenke, svetujem premisliti, da je velike lepše, ako gre siromak k siromaku pomagat koščio luščit, kakor da se Vi z Vašo Geriko peljete k siromaku na pojedino, da se res mora reči: lačna vrana sito krmi. Ni lepo za Vas, ako se tam mudite čez polnoč, ja včasih celo do 3. ali 4. ure zjutraj ter se z Geriko mastite na tem, kar si je dotični revež s krvavimi žulji pridelal. Ne spodobi se za Vas, ako jemljete Vašo kuharico po noči seboj in da sedita kakor mož in žena skupaj v kočiji. Gerika naj sedi raje spredaj pri vozniku, ker pri tem starem možu se ji ni ničesar bati. Še boljše pa bi bilo za Geriko, ako bi ostala doma pod toplo odejo, ker ponočni zrak ji ne prija dobro in je bolj navajena tople peči. Ako hočete toraj gospod župnik Vašej kuharici še za nekatera leta življenje ohraniti, ne jemljite je seboj v nočni hlad, saj vidite, kako da je slaba in blede, ko je vendar sicer še mlada ženska in Vam še le komaj 5 let kuha! Škoda za njo! Vzemi toraj, dragi mi popotnik, kadar se spet podaš na Polenšak,

zraven „rešpetlina“ tudi še tisto novo iznajdeno električno svetilko, da bomo našo temo malo razsvetili in pa električni stroj, da bomo nekatere zaspance s elektriziranjem vzbudili. Spusti v njih tako močen električni tok, da bodo vsakteremu vsi šivi na suknji spustili in da pade ž njih vsaktera suknja, ki je s farško barvo „poštrihana“!

Neustrašljiv opazovalec.

Slavno uredništvo „Štajerc“ v Ptuj. Sklicujoč se na § 19. tiskovnega zakona, zahteva podpisani krajni šolski svet v Svetinjah pri Ormožu z ozirom na dopis, objavljen pod zaglavjem „Od Svetinj pri Ormožu“ v 1. številki z dne 10. januarja 1904. Vášega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami naslednji stvarni popravek: Ni res, da ni pri šoli v Svetinjah pri Ormožu nika-kega reda, pač pa je res, da se v letošnjem šolskem letu pouk vrši pravilno in v smislu tozadevnih predpisov. Ni res, da ima tukajšnja šola v kljub svojim trem razredom samo dva učitelja, in da včasih celo samo ena ženska skače od razreda do razreda; pač pa je res, da imamo tri učne moči, in sicer dve učiteljici in začasnega šolskega voditelja, ker je pravi gospod nadučitelj vsled svoje bolezni zadržan izvrševati svoje posle in je vsled tega dobil zaprošeni dopust. Ker imamo tri učne moči, tudi ni res, da bi se otroci ničesar ne naučili. Ni res, da je veleč. g. knezoškofijski duhovni svetnik in župnik Ivan Bohanec odjedel g. učitelja Meglo in mu dvakrat zabranil, da ni postal nadučitelj na tukajšnji šoli. Pač pa je res, da je g. učitelj Megla trikrat prosil za nadučiteljsko mesto v Svetinjah, pa prvokrat veleč. g. župnika še ni bilo na sedanji fari v Svetinjah, drugikrat in tretjikrat pa g. učitelj Megla ni bil pri c. kr. okraj. šol. svetu v terni in ga torej tudi slavni c. kr. deželni šol. svet ni imenoval za nadučitelja. Krajni šolski svet, Svetinje pri Ormožu dne 3. februarja 1904. Laurenz Janschek, k. u. k. Major d. R., Obmann.

Zunanje novice.

Veren katoličan, toda ne klerikalec. O svojem času je naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand prevzel pokroviteljstvo katoliškega šolskega društva, ki ima namen klerikalizem razširjati in utrjevati. Ker pa se nadvojvoda z namerami tega društva baje ne strinja, misli to mesto odložiti. Društveno vodstvo se je nadejalo, da bode prestolonaslednik njegovo delovanje izvrstno podpiral, pa motilo se je, ker visoki gospod je baje rekel: „Jaz sem veren katoličan, toda ne klerikalec.“

„Škof Bonaventura in Štajerc.“ Pod tem naslovom prinesel je „Slovenski Narod“ v 29. številki letošnjega leta sestavek, v katerem trdi, da je škof naš naročnik ter da naš list s svojo avtoriteto podpira. Oboje je neresnično, ker prvič škof Bonaventura ni direktno (t. j. na svoje ime) na naš list naročen, drugič pa škof nas ne podpira moralično,

veliko manje pa še financijelno. Da dosedaj še nisimo poročali o gospodarstvu v gozdih ljubljanskega škofa, je vzrok ta-le, da doslej še nismo zvedeli o tej zadevi. „Narod“ in „Slovenec“ naj se praskata med seboj, „Štajerca“ pa naj morda stita pri miru, posebno pa si naj „Narod“ zapiše na ušesa, da se „Štajerc“ še nikoli ni podkupiti in da se tudi nikoli ne bode. Za tokrat naj zadostuje.

Ustrelil se je v Winklenu na Koroškem višji okrajni sodnik, deželnosodnijski svetovnik Franc Drežman. Najbrž se mu je zmešala pamet. Enako smrt je storil njegov brat, ki je bil vojni častnik.

Vlak je razmesaril dne 8. februarja zvečer vipavski železnici veleposestnika in lesnega trgovca Matija Repič iz Šturij pri Vipavi. Na postaji Dornbergu je šel Repič iz vlaka, da bi v bližini krčmi naglo spil pol litra vina in se potem spet dalje peljal. Ko dospe nazaj k vlaku, se je ta že umikal in Repič je zdrsnil tako nesrečno pod kolesa, da so ga ta čez trebuh prerezala in pri pijanosti usmrtila.

Dvojni samomor. Zaradi družinskih razprtij se zastrupili na Dunaju 53letna Marija Dadač in njena 22letna hči Berta. Zavžili ste strašni strup z imenom „cijankali“ in našli so obe mrtvi na tleh.

Cerkveni roparji so v cerkvi v Ringelshainu v Češkem ulomili tabernakel ter odnesli sreberno monstranco v vrednosti 800 kron in kelih, vreden 100 kron. Tolovajeve še niso zasledili.

Mobilizacija. Kakor ogerski listi poročajo, bode 4. in 7. vojni kor (Budimpešta in Temešvar) meseca marca pod orožje poklicana ter na črnogorsko-srbsko mejo postavljena.

Grozno zločinstvo. Blizu Zagreba je bil pri kratkim gozdni čuvaj Špedi od svojih tovarišev, katerimi je malo popred popival, umorjen. Umor so ga z nožmi in kolmi, izrezali jezik, razmesarili roke in noge, kakor tudi ostalo telo. Vzrok zločina je dosedaj še neznan.

Krvava gostija. Blizu Szegedina na Ogerskem se je pred kratkim omožilo bogato kmečko dekle hčer vdove po imenu Dobo. Medtem, ko se je pri roka v cerkvi vršila, so se gostje, ki so pri nevesti materi v stanovanju zaostali, med seboj sprli ter na tej priliki nekega kmečkega fanta ubili in na cestah vrgli. Kljub temu se je potem gostija nadalje vršila in tudi ubijalci so se na njej po svoje razveseljevali, akoravno jih je že oblast zasledovala.

Siromakov zaklad. V Aradu na Ogerskem je umrl v nekem hlevu 54letni krošnjar (kramar) Jakob Richtzeit. Policijska komisija je našla v njegovih oblačilih všito: 4 tisočake, 79 bankovcev po 20 kron, hranilnično vložno knjigo na 3286 kron in pet aken nekega rudokopa. Ta „siromak“ je barantal s življenjskimi in mazilom za črevlje (biks) ter prenočevanje

po letu na poljih, po zimi pa v hlevih ali v kotih.

Nepravi nadškof. V Rimu se je od smrti papeža Leona XIII. sem izdajal neki posvetnjak za angleškega nadškofa Donkina. Predrznost, ki nikoli ni bil mašnik, je baje ogoljufal mnogo hotelirjev, tovarnarjev, bankirjev in samostanov za več tisoč kron.

Hud srčen boj je moral nedavno prestati francoski policijski komisar Bakot. Dobil je povelje, da mora zasledovati tatu, ki je v nekem samostanu ukradel 50 tisoč kron. Posrečilo se mu je, tatu vloviti, a bil je ta — njegov lastni sin. Bakot je izročil sina sodniji — službena dolžnost je premagala očetovo ljubezen — ter dodal iz lastnega premoženja k znesku, katerega so še pri tatu našli, tako da ne trpi samostan nobene škode.

Nesreča v rudniku. V rudniku Harwick pri Pittsburgu v Severni Ameriki je nedavno zgorelo 194 rudarjev. Rešiti niso mogli nobenega.

Grozen požar razsajal je pretečeni teden v amerikanskem mestu Baltimore. Deset ognjegascsev je nbilo goreče tramovje. V okolici gorečih hiš so poslopja z dinamitom podirali, da bi tako požar omejili. Baltimore šteje čez pol milijona duš, 79 tisoč je samih tovarniških delavcev. Vsled požara povzročena škoda se ceni na 70 milijonov dolarjev.

Strašna burja (vrtinec) je bila okoli mesta Moundsville v Alabami (Severna Amerika); podrla je 306 hiš ter usmrtila 37 oseb in mnogo živine.

Ognjenik (vulkan) Merapi na otoku Java je zopet izbruhnil ter pokončal s svojim pepelom in lavo (raztopljenimi rudninami) mnogo selišč in nasadov. Od leta 1888 sem ni več tako močno bruhal ogenj iz sebe, kakor sedaj.

Uporniki v južno-zapadni Afriki delajo svojim gospodarjem Nemcem vedno več preglavic. Ustaja se vedno širi in Nemčija je primorana, krdelo za krdelom tje doli pošiljati, da tem hitreje upor zatire in svoje tamošnje rojake sovražnih napadov obrani. Odplulo je že tudi več nemških bojnih ladij tje doli na jug.

Zločinstvo dveh duhovnikov. Dva duhovnika, brata iz imenitne rodbine, imela sta v Kava Tiren blizu Neapolja skozi dvajset let svojo edino sestro Regino v podzemskem prostoru svoje domače hiše ujet. Dekle se je hotelo o svojem času omožiti in brata bi ji bila morala doto izplačati, kar pa jima pohlep (požeruštvu) ni dopustil. Reva je vsled prevelikega trpljenja čisto slaboumna postala. Ljudstvo je bilo skozi vsa leta mnjenja, da je Regina v kakem samostanu, a sedaj, ko se je to zločinstvo nenadoma razkrilo, bilo je tako razkačeno, da je hotelo una ničvredneža lastnoročno ubiti.

Dolgo spanje. 41letna Gersina Mayer je od leta 1886 sem spala neprenehoma, toraj celih 17 let. Oči ji imela med tem časom vedno zaprte, sicer pa je gibala z rokami in nogami in je tudi usta toliko odpirala, da so ji mogli dajati tekočinski živež. Pri prebujanju se ji je zdelo, da je spala samo eno noč in je rekla, da se ji med spanjem ničesar ni sanjalo, ter da se počuti zdravo, samo noge so ji nekoliko težke. Čuden slučaj.

Pregovori Lužičkih Slovenov. Vrata do pravice so ozka. — Če hočeš biti hvaljen, moraš umreti. — Grehom imenitnih ljudi se dajejo lepa imena. — Obljubljena kokoš ti ne znese jajca. — Prva ljnbezen ima najdaljše korenine. — Obljuba ima samo noge, šele dar ima roke. — Ako proti vetru pljuneš, sebe opljuvaš. — Vsak kozel je na svojo brado ponosen. — Gos se ne briga zato, kdo jo bode spekel in jedel. — Čim stareji je vol, tem terši ima rog. — Kateri les ni za gosli, je morebiti dober ročaj za kako orodje.

Pomagati si ve. Sodnik: „Vi ste obdolženi, da ste v petek sosedovega sina natepli; zategadelj moram Vas kaznovati.“ Obtoženec: „Naj bo za tokrat; drugokrat pa ga ne bom v petek, ampak na kak drugi dan nabuhal.“

Gospodarstvene in gospodinjske stvari.

Snažilo za zrcala (špegle) in šipe, ki nareja tiste čiste in blesteče se naradi na sledeči način: Nekoliko sežgane magnezije zmocimo z bencinom, da dobimo testu podobno zmes, ki da, ako jo stisnemo, od sebe nekoliko mokrote. To zmes moramo shraniti v kakem glažeku in zatakni s steklenim (glažnatim) zatičom, ker se drugače lahko vžge ali pa bencin čisto izpuhti. Kadar hočemo to zmes rabiti, vzamemo je nekoliko iz stekleničice (glažeka), namažemo jo na povojček pavole ter potem ž njo drgnemo (ribljemo) zrcala in šipe. Ker se ta zmes kaj rada osuši, je bolje, da si jo pripravljamo nasproti, to se pravi toliko, kolikor je enkrat potrebujemo.

Kako zamašimo sod, kateri toči. Marsikateri naših čitateljev si je bržkone že skusil, kake sitnosti dela lastniku sod (sodček), v katerem ima ali vino, mošt (tolκλο), jesih ali olje i. t. d., pa je začel namah na kakem mestu, bodisi na stiku dolg ali dnu ali pa na prhlini točiti. Zavaljo mokrote se ne prime ne vosek, ne loj ne smola. Posebno neprijetno je to takrat, ako nimamo pri rokah druge pripravne posode, v katero bi dotično tekočino pretočili. Da pa tok uspešno zabranimo in sod dobro zamašimo, narediti si moramo zmes po naslednjem načinu: Vzame se naj 30 gramov masti, 30 gramov kamenene soli, 10 gramov voska in 6 gramov parafina in vse to se mora pri zmerni vročini stopiti. Ko se to razstopi, primešati se mora 25 delov dobro presejanega pepela (od lesa) ter vse to pridno premesiti. Na ta način dobimo nekaki kit (klej, leg), s katerim se mesto, na katerem sod toči, popolnoma zadelati da, ako luknja ni tako velika, da bi se sploh ne dala zamašiti.

Rane na naših sadnih drevesih. Ker naši kmečki sadjerejci pri obrezovanju (trebljenju) sadnih dreves pogostoma nepravilno, ja celo napčno postopajo, hočemo jim tukaj k temu opraviu nekatera navodila podati. Način, kako se sadje obreže, je jako važnega pomena. Pogostoma se najdejo primeroma še mlada drevesa, ki pa v rasti že zaostajajo in hirajo. Deblo

in večje veje so prhle in mogoče da jih vrže že prvi vihar ob tla. Vzrok temu je večinoma napčno obrezovanje in način, po katerem se potem z ranami ravna. Le pri malih vejicah rana sama ob sebi zaceli, pri debelejših vejah pa moramo režno ploščo namazati z drevesnim voskom, ker drugače deževnica, različni mrčes, ptiči in mnogovrstne glive (gobe) les izglojejo, izjedajo ter ga napravijo, da začne gniti. Ako pokrijemo dotične rane s ploščevino (plehom) ali z deščicami, to ne zadostuje. Če odrežemo (odžagamo) debelejšje veje, je najbolje da namažemo rano z lesnim katranom (Holzteer), in sicer ne prena-debelo. Odrezati pa se mora vedno kolikor mogoče gladko, da se voda rane manje prime.

Grinta ali predenica (Kleeseide) dela marsikateremu posestniku mnogo preglavice. Ona je ena naših najnevarnejših poljskih škodljivcev, ki se naglo zaseje, razširi ter le težko da pokončati. Grinta sicer vleče s prvega svojo hrano iz zemlje, toda pozneje jemlje sok drugim rastlinam, ki v njenem obližju rasejo; najraje se prikaže na deteljišjih posejanih s švicarsko (lucernsko) deteljo. Najpreje zateremo grinto, ako jo prav nizko (čisto pri tleh) požanjemo predno ko seme obrodi in zaseje. Drugi pomoček je ta, da dotična mesta, ki so z grinto prevlečena (prerasena), nakrijemo s slamo ter na to vse skupaj sežgemo. Tudi s prekopanjem dotičnih mest je mnogo pomagano. Najbolje pa je, da si priskrbimo za sejanje le taka semena, katera so grinte prosta in pa paziti moramo, da jo z gnojem ne zatrosimo.

Pisma uredništva.

Našim dopisnikom: Ni mogoče vsega naenkrat priobčiti, prosimo toraj potrpljenja.

Večim dopisnikom: Preosebne reči ne sprejemamo.

Kamničanom: Morebiti prihodnjič.

Loterijske številke.

Trst, dne 6. februarja: 68, 12, 60, 65, 62.
Gradec, dne 13. februarja: 47, 33, 20, 59, 19.

Pri zdravljenju različnih ran se mora paziti, da se rana šele takrat zaceli, ko se je že odstranilo iz nje vse nezdrave dele. Kratko povedano, rana se mora obvarovati pred vsako nesnago in se mora uporabljati za obvarovanje pred vnetjem sredstvo, ki hladi in olajšuje bol. Staro dobro domače sredstvo, ki k temu dobro služi, je najbolj znano „praško domače mazilo“ iz lekarne B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. To sredstvo se dobiva tudi v tukajšnji lekarni gosp. Ign. Berbalka. — Glej inserat.

Ena najkrasnejših pridobitev za zdravje in blaginjo je izvestno slastna kava, ki si je, izdelana po Kathreinerjevem načinu, danes že osvojila ves omikani svet in sosebno skoro vsako družinsko mizo. Zakaj kot rodbinska kava ima zmes iz brezprimerne prednosti glede okusa, zdravja in prihranka, da jo ne sme prezirati nobena skrbna gospodinja. Fini vonj po zrnatih kavi, ki daje Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi posebno priznanje, povišuje kot primes priljubljeni okus zrnate kave ta pijača tekne izvrstno in zdravniški jo kot koristno in redilno priporočajo zlasti ženskam in otrokom. Če so Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo že tedaj, ko se je pojavila, označili za „kavo prihodnosti“, se je ta smela beseda dandanes že deloma izpolnila in izpolnjevala se bo po dosežanjih izkušnjah čimdalje bolj. Važno pa je, da vedno rabite le pristno Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo; zato je treba pri nakupovanju izrečno povdarjati ime „Kathreiner“ in jemati edino izvirne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp. Ogibljate se torej skrbno vseh posnemkov in tudi ne kupujte nikoli kaj takega, kar se odtehuje odprto.

Zahtevajte

v svoj prid vselej

pristno Kathreinerjevo

Kneippovo sladno kavo

samo v zavojih z varstveno znamko
župnika Kneippa in z imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

Izurjen godec

ki se ume na pihala in godala (Streich und Blech), se sprejme kot hišnik. Prednost ima dober hornist ali basist. Plača je dobra in ima tudi znaten postranski zaslužek. Ponudbe naj se pošljejo mestnemu uradu v Ptuj. 50

V mahu cepljeno tersje

s podlago portalis, v sortah žlahnina, traminec in portugizec plavi, ima še za oddati 49

Tomaž Smeh v Šmarji pri Jelšah.

Istrijsko vino

pristno blago, črno ali belo, priporočam v svoji gostilni v Trstu, ulica Belvedere šte. 49. Prodajam in razpošiljam tudi na veliko. Jožef Leben, gostilničar. 39

Zanesljiv hlapec

ki je močen in zvest, se sprejme h konjem pod ugodnem plačilu takoj pri Katarini Blodnik v Leskovcu. 51

Malo posestvo

v priljudnem nemškem kraju blizu šole in kolodvora, ob državnej cesti, pripravno za vsako obrtnijo ali tudi za kakega penzionista, se po nizki ceni prodaja. Več pove gospod Schmied, Du chatschgasse (Duhačeva ulica) v Mariboru. 41

Svinjske ščetine in žimo (Rosshaar)

kupi v vsakej množini po najboljši ceni Hans Sager, izdelovalec krtač v Celju. Sprejemam takoj v uk tudi enega učenca. 41

OVES

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovitni in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kil za eden oral. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kil za 9 kron, 50 kil za 17 kron, 100 kil za 32 kron z vrečo vred. Uzorce po 5 kil pošilja s pošto franko proti 3 krome 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič

pri Konjicah (Gonobitz) Štajersko.

36

Vsakovrstne rane

se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago.

Ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačilno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To vzdržuje rane čiste, obvaruje tiste, olajšuje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti predplačilu K 3/16 se pošljejo 4/1 pušice ali 3/36 6/2 pušice ali 4/60 6/1 ali 4/60 9/2 pušice poštne prosto na vsako postajo avstro-gerške monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zakonito deponirano varstveno znamko.

Glavna zaloga B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj

lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana, ogel Nerudove ulice 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske.

V Ptuj v lekarni gosp. Ig. Berbalka. 896

Ptujsko kopališče

Gorna dravska ulica v Ptuj. 559

Vsaki dan kopele v banjah, pršne in mrzle kopele.

Vsaki torek, četrtek in v soboto soparne kopele in sicer ob pol eni uri popoldan. — Soparne kopele imajo take vsepe kakor krapinske toplice. Daljša pojasnila daje gosp. Jos. Rasimir in v kopališču samem.

Majar

ki zna vsa dela v hlevu in na polju dobro opravljati, ki je prav zanesljiv in zvest ter ima tri močne odrasle delavne moči, sprejme se takoj v službo in se mu zagotovi dobra plača. Zmožen mora biti obeh deželnih jezikov ter spreten delavec. Naslov pove upravnistvo »Štajerca«. 46

Kdor bi si rad uredil dobro vspevajočo

trgovino (štacuno) na debelo in drobno in ima nekaj kapitala, tistemu se nudi priložnost na neki

večji železniški postaji na Kranjskem. 41

Letnega prometa je 100 do 200 tisoč kron. Za natančnejše pogoje se izve pod Nr. 42 v upravnistvu »Štajerca«.

Veliko presenečenje.

Nikdar več v življenju se ne ponudi taka priložnost.

500 kosov samo 1 gld. 80 kr.

Ena krasno pozlačena 36 ur tekoča precisanker ura s sekundnim kazalom, ki natančno kaže in za katero se jamči 3 leta, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imitiranim zlahtnim kamenom, 1 nastavek za smodke z jantarem (berensteinom), 1 eleg. broša za dame (novost), 1 krasno žepno tojletno zrcalo, 1 usnjat mošnjiček, 1 žepni nožič z pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, vse iz duplezlata z patentiranim zaklepom, krasen album za slike v katerem je 36 najlepših podob sveta, 5 reči, katere povzročajo pri starih in mladih mnogo smeha, 1 jako koristna knjiga, v kateri so zložena pisma, 20 reči za korešpondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne, vse to se dobi z uro vred, katere je sama tega denarja vredna, za samo gld. 1/80. Razpošilja se proti povzetju ali če se denar pošlje naprej, skozi dunajsko razpošiljalnico Ch. Jungwirth, Krakau A/4. 1038

NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Kava in čaj

iz prve roke, to je neposredno od sadilca kave in čaja, toraj s polnim jamstvom za pristno neponarejeno kavo in čaj.

Najnižje cene.

Najino dosti čez 100.000 orlov veliko posestvo se obdeluje najracionalneje. Najine vrste kave in čaja so jako aromatične in zdrave.

Kava: Javaflor, najfinejša 4³/₄ kg gld. 6-65, fina 4³/₄ kg gld. 6-20. Javabrazil-mešanica 4³/₄ kg gld. 5-75.

Pošilja se carine prosto na vsako pošto proti povzetju.

Cenik zastoj in poštne prosto.

TURK & drug

veleposestnika na Javi, prodajalca kave in čaja v lastni režiji

v Trstu 926

via dell' Acquedotto 62.

Rudarski nadzornik

spreten računar, zmožen slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru, več vseh del v rudokopih, pri kopanju rovov itd. Naslov: Miha Storr, premogokop „Adria“, pošia Divača. 29

Hiša na prodaj

v trgu na Spodnjem Štajerju s 4 sobami, 1 kuhinjo, lojpo, kletjo, zraven je gospodarsko poslopje z 1 živinskim in dvema svinjskima hlevoma, vrt in 5 oralov zemlje. Proda se iz proste roke zaradi menjave službe. Cena 1500 gold. Naslov pove upravnistvo »Štajerca« v Ptuj. 38

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju ni več take priložnosti. 1128

500 komadov za 1 gld. 95 kr.

Ena krasno pozlačena precisna ura, katere točno teče in za katero se 3 leta jamči, z jako primerno verižico, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imit. zlahtnim kamenom, 1 krasen mošnjiček, 1 jako fino žepno zrcalo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, (3³/₄ duble-zlat) z patentiranim zaklepom, 1 jako fini tintnik iz nikelnja, 1 fini album z 36 najlepšimi slikami, 1 eleg. broša za dame (novost), 1 par bouton s similibrilantom, 5 različnih smešnih reči za stare in mlade, 20 različnih reči za korešpondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne. Vse to se pošlje z uro vred, katere je sama tega denarja vredna, za samo 1 gld. 95 kr. Razpošilja se proti postnemu povzetju ali če se denar pošlje naprej.

Dunajska centralna razpošiljalnica

P. Lust, Krakov (Krakau) št. 41.

NB. Za neugajajoče se denar vrne.

I. Lepo posestvo

dobro arondirano, ki meri 156 oralov (johov), deloma v planini, na Spodnjem Koroškem, se iz proste roke proda. Cena je nizka in ugodna: 18.000 kron, ali če se gozd poseka do 7 palcev, tedaj samo 8200 kron.

II. Lična zidana hiša

v vasi blizu kolodvora in trga na Koroškem s 3 izbami, kuhinjo, hlevom in malim vrtom, se za 1500 kron proda. Naslov pove upravnistvo »Štajerca. 17

Učenec

z dobro šolsko izobrazbo, zmožen obeh deželnih jezikov, sprejme se v trgovini z železjem V. Leposcha v Ptuj. 31

Mladega močnega fanta

z dostojnim obnašanjem in z dobro šolsko izobrazbo želijo starši v kako trgovino v uk dati. Prijazne ponudbe naj se pošljejo na Franc Pohar, posestnik v Račjem (Kranichsfeld). 34

Lepa hiša 40

z vrtom in lepim sadunostnikom, s popolno gostilniško koncesijo, prodajo tobaka in trgovino, na lepem kraju blizu mesta na Spodnjem Štajerskem, se proda. Kje? pove upravnistvo »Štajerca«.

Kolarija

(Wagnerei) blizu Maribora, na dobrem prostoru, se da po ugodni ceni v najem. Vprašanja naj se vpošljejo na upravnistvo »Štajerca« v Ptuj. 47

Ptujsko posojilno društvo (Vorschussverein)

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
obrestnje hranilne vloge po

4%

in daje svojim družbenikom mejnična posojila po

1036

5 $\frac{1}{2}$ % na leto.

Josef Goriupp

usnjar v Ptuju, Bürgergasse št. 11. od drav-
skega mosta navzgor.

Moja usnjarska obrt je najstarejša v celem mestu Ptuju, ker se
je že ustanovila v letu 1752.

Jaz kupujem konjske, goveje, svinjske in telečje
kože po najvišjih cenah.

Izdelujem tudi iz vsakovrstnih kož po najnovejši modi usnje
(leder) in zahtevam za to zelo malo plačilo.

Priporočam tudi vsem čevljarjem mojo veliko zalogo vsakovrstnih
izdelanih kož in vseh v to stroko spadajočih reči, katere prodajam na
debelo in na drobno. Pismenim naročilom se takoj ustreže.

1124

S spoštovanjem

Josef Goriupp, usnjar v Ptuju, Bürgergasse št. 11.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

**Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekla-
danja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana.
— Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.**

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
ali

Karl Rebek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41. 537

Nagrobne vence

iz umetnih cvetlic po 4, 6, 8 in
10 kron, kakor tudi venčne trakove
z napisom ali brez napisa imata
v obilnej zalogi in priporočata

BRATA SLAWITSCH

v Ptuju.

20

L. Mašek in drug ZAGREB

Preradovičev trg 3

s poroštvo 20.000
kron, vsled naredbe
vis. kralj. hrvatsko-
dalmatinske deželne
vlade od dne 5. avg. 1901, šte. 44264, dovoljena

**tvrdka za prevažanje oseb iz delavskega kakor iz
kmečkega stanu v prekmorske kraje.**

Potovanje se vrši samo na brzo-parobrodih in traja vožnja preko morja
samo 6 do 7 dni.

V pristanišču ni nikakoršnega doplačila!

Na parobrodu izvrstna oskrba z vinom.

Vsaki pondeljek odpelje en parobrod.

Na pismena vprašanja odgovorimo nemudoma in brezplačno.

18

L. Mašek in drug.

Vabilo

k dne 6. marca 1904 predpoldne ob 9. uri v društ-
venih prostorih se vršejočemu **rednemu**

občnemu zborovanju

udov vzajemnega posojilnega društva
v Slovenski Bistrici.

Dnevni red:

1. Poročilo o poslovanju in o letnem računu za leto 1903.
2. Volitev treh računskih pregledovalcev za leto 1904.
3. Volitev treh novih udov v ravnateljstvu in 6 novih udov v nadzorstvu zaradi pretečenih mandatov.
4. Določba odstotkov za vloge in ustanovnino deležnikov.
5. Določba remuneracij za opravnike, pomožne uradnike, sluga itd.
6. Sklepanje o porabi čistega dobička iz leta 1903.
7. Dovoljenje k izstopu nekaterih udov.
8. Dovoljenje za vstop nekaterih udov.
9. Prosti predlogi.

Posojilno društvo v Slovenski Bistrici.

48

G. Jagoditsch l. r., ravnatelj.

MAJAR

z najmanje 4 delavnimi močmi naj se zglati
pri **Jožefu Ornig v Ptuju.**

45

„ŠTAJERC“

„Štajerc“ je list, ki ima glavni moter, braniti spodnještaj. kmete pred iskoriščenjem od strani kmečkih sovražnikov.

„Štajerc“ hoče mir med sosečkima narodom, katera sta primorana, skupaj živeti in katera sta odvisna en od drugega.

„Štajerc“ radovoljno odgovarja svojim naročnikom na vsako vprašanje bodisi v gospodarskih, v tožbenih, davčnih zadevah, sploh o vsaki stvari, katera je kmetu in trgovcu na deželi potrebna. Za pismo se mora priložiti znamka za 10 vinarjev.

„Štajerc“ sprejema radovoljno dopise od svojih naročnikov, želeč, s tem neurednosti, katere škodujejo kmetu, odstraniti.

„Štajerc“ prinaša vsakovrstne novice iz Spodnjega Štajerja, pa tudi iz drugih dežel.

„Štajerc“ izhaja na leto 26 krat in ne velja več kakor 2 kroni za celo leto in se lahko naroči vsaki dan.

„Štajerc“ priobči oznanila po jako nizki ceni. Oznanila sama pa priobčena v tem listu, imajo veliki vspeh. Na enkratno oznanilo je dobil pred kratkem neki gospodar 76 dopisov, tičočih se razglašene stvari. Število „Štajerčevih“ naročnikov vedno raste, kmetje, obrtniki, delavci, trgovci, naročajo „Štajerca“, pošiljajo mu vaša oznanila. Sedaj se tiska že v 15 tisoč iztisih.

Naprednjaki, skrbite za razširjanje tega lista, tako, da bode kmalu postal **tednik**.

Upravišтво in uredništvo se bode od sihmal še bolj potrudilo, po svoji moči vsaki želji naročnikov ustreči, treba pa je, da se te želje pismeno ali ustmeno naznanijo.

Naprednjaki, zahtevajte v vsaki gostilni vaš list, zahtevajte „Štajerca“.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta
Ptuj

Vstanovljena
leta

1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Giro konto pri podružnici avst. ogersk. banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.

Občjenje z avst. ogersko banko.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla z avst. ogersk. banko.

Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Ravnateljstvo.

Paris 1900.

GRAND PRIX.

Originalni Singerjevi šivalni stroji

za rabo v obitelji (familiji) in za vsako stroko izdelovanja.

Kdor si naroči stroj, temu se brezplačno da poduk v vseh modernih in umetnih vezilih.

Elektromotori za vsakovrstne šivalne stroje so vedno v zalogi.

Singer in Co.

akcijsko društvo v Mariboru, Herrengasse 24.

Stroji za napravljane rezi

s patentovani tečaji na valjarje, ki se sami mažejo, s prav lahkim tekem in prihranitvijo moči do približno 40 %.

Stroji za rezanje repe in krompirja, mlinci za napravljane šrota, za mečkanje sadja, stroji za parenje krme, prenosljive štedilne peči s kotlom z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječi ali prevozljivi, za kuhanje ali parenje krme. krompirja, za mnoga gospodarska in gospodinjstva opravila i. t. d., nadalje luščilni stroji za koruzo, čistilni mlinci za žito, trijerji, razbiralniki, stiskalnice za seno in slamo, mlatilni stroji, vitali (Göpel), jekleni plugi, valjarji, brane.

Najboljši sejalni stroji „Agricola“ (zistem na tiralna kolesa) z najlažjejo rabo, z menjalnimi kolesi za vsako seme, za breg, kakor za ravnino.

Samotvorne patentovane škropilne priprave za pokončevanje različnih škodljivih rastlin, škodovalec na sadnih drevesih in za zatiranje peronosporne izdelujejo in razpošiljajo v najnovejši odlikovani konstrukciji

Ph. Mayfarth & Co.

tovarna gospodarstvenih strojev, livarna železa in fužine na par

1141

Dunaj II/1, Taborstrasse 71.

Ilustrovani katalogi zastoj in franko. Zastopniki in prekupci se iščejo

Nikdar več ni take priložnosti!

Tako dolgo, dokler še ni zaloga hlač izprodana, dobi vsakdor elegantne

hlače

za malo svoto in sicer za 1 gld. 80 kr.

Hlače so iz pristnega sukna in se rabijo lahko za jesen ali zimo. izdelane so po najnovejši dunajski fasoni, vzorci sukna so jako lepi. Kdor naroči dvojne hlače, dobi jih za 3 gld. 30 kr. Pošljejo se po pošt-nem povzetju. Pri naročilu zadostuje, ako se naznani dolgot hlač in njih širokost okoli pasa.

Dunajska filijala za sukneno blago Ch. Jungwirth, Krakau 51.

Neugajajoče se vzame nazaj ali pa se povrne denar.

1110

Kranjski redilni prašek za prašiče

povzroči med krmo zmešan, da prašiči raji žrejo, varuje svinje različnih bolezni ter poboljša meso in mast. Ako se hočemo obvarovati škod, moramo pokladati ta prašek (mešati med hrano) že pujskom.

Zdravim svinjam zmešati se mora na teden enkrat ena žlica polna tega praha med hrano, slabim in slokim vsaki dan po eno žlico, mladim na teden samo pol žlice.

En zavojček po 25 krajcarjev zadostuje za mesec dni.

1103

Dobi se pri

Bratih Slawitsch v Ptuj

(podružnica nasproti Dravskega mosta.)

Brata Slawitsch

v Ptuj

priporočata izvrstne šivalne stroje

(Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A . . . 70 K —

Singer Medium 90 „ —

Singer Titania 120 „ —

Ringschifchen . 140 „ —

Ringschifchen za

krojače . . 180 „ —

Minerva A 100 „ —

Minerva C za krojače in čevljarje . . . 160 „ —

Howe C za krojače in čevljarje . . . 90 „ —

Cylinder Elastik za čevljarje 180 „ —

Deli (Bestandtheile) za vsakovrstne stroje. Cene po

pogodbi na obroke (rate). Cenik brezplačno. 76

Visoke in betonske stavbe

prevzame stavbarski podjetnik

Ditrich Dickstein

v Celju.

Izdeljujejo se črteži (plani) za cerkve, javna in privatna poslopja in za gospodarska poslopja v vseh slogih.

Urna izvršitev dela.

Na željo se sestavijo proračuni

FRANZ KAISER

žganjarnica v Ptuj.

Priporočam mojo bogato zalogo vsakovrstnega žganja, kakor tropinovec, slivovko, droženko, brinjovec in vsakovrstno rosogljio.

Pri moji novi žganjarnici v hramu tik moje prodajalnice žganja lahko postavijo cenjeni odjemalci svoje voze. Ako se primeroma dovolj veliko kupi, sem pripravljen, povrniti tudi stroške mitnice (maute).

Kupite enkrat na poskus!

Pisma naročila se vestno in točno izvršujejo.

902

Vzorci (muštri) so vsak čas na razpolago.

 Kdor potrebuje vino, temu priporočam mojo bogato zalogo vsakovrstnih vin.

Hranilnica (šparkasa) mestne občine Celje.

Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1901	K 9,316.935-82
Vloge od 1. januarja 1902 do 31. decembra	
1902 z obrestmi vred	3,169.459-11
Od tega je odračuniti:	K 12,486.394-93
Svote, katere so se od 1. januarja do 31. decembra 1902 vzdignile	K 2,677.843-72
Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1902	9,808.551-21
Hipotekarna posojila	K 6,085.868-31
Mejnično stanje	78.029-14
Posojila na vrednostne efekte	20.601-83
Efektini zaklad	2,919.611-—
Posestva	184.000-—
Imetek, katerega ima hranilnica za dotacijo pri kreditni zadrugi	300.000-—
Vloge pri kreditnih podjetjih	107.201-99
Stanje blagajne (kase)	40.823-46
Glavni rezervni zaklad	553.574-22
Posebni rezervni zaklad za kurzne difference	293.150-69
Zaklad za penzije	31.227-62

Visokost za obresti: Pri vlogah 4% in se plača rentni davek od hranilnice (šparkase) same.

Shranjevalne vloge se sprejmejo.

1041

Pravi tirolski haveloki

iz garantirano pravega lodna iz kamelove volne, katerih dež nikdar ne premoči in kateri varujejo pred mokroto in prehlajenjem, priporočava v vsaki velikosti za 10, 12 ali 15 goldinarjev. Svršniki (Wettermäntel) za gospe in dečke se dobijo po naročilu. Pri pismenih naročilih zadostuje, da se pove, kako dolgost naj bi imel havelok, merjen po hrbtu.

Brata Slawitsch

trgovca v Ptuj.

1106

Pravo domače platno

za rjuhe in perilo priporočava po sledečih cenah:

Cela sešita rjuha (plahta) za posteljo 2 ali 2½ metra dolga, velja samo 1 gld., oziroma 1 gold, 20 kr. — Najfinejša sešita rjuha iz tenkega domačega platna 2 m dolga, velja samo 1 gld. 50 kr.

To domače platno se tudi prodaja na metre in sicer velja, čeprav je platno 160 cm. široko, meter samo 75 krajcarjev. — Domače platno za „strozoke“ velja meter 20 ali 25 kr., za obleko meter 28 ali 35 kr.

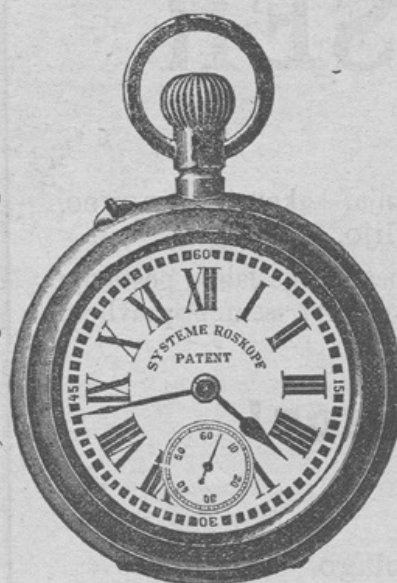
Brata Slawitsch

trgovca v Ptuj, Florianski trg.

1068

Razjasnilo.

Naročajo se neposredno gold. 2.50.

Naročajo se direktno gold. 2.50.

Posiljam moje prave ameriške patentovane remonter-ure na sidra, zistem Rosskopf (jako priporočane za službo) z email-kazalnikom v fino poliranem nikelnastem okrovu s pozlačenimi kazali, natančno regulirane, tekoče 36 ur, garantirane na 3 leta, kupovalcem direktno 1 komad za gold. 2.50, 3 komade za gold. 7.— 6 komadov za gold. 13.50.

Dobijo se pri meni tudi ure tega zistema s podobo Karola Marxa ali pa Ferdinanda Lassale ter stane komad gld. 3.—.

Nikelnaste verižice z lepim privezkom (kompas) k tem uram stanejo samo 30 kr. en komad. Pošilja se proti poštnemu povzetju ali pa, da se denar naprej pošlje ter vrnem istega takoj, ako bi komu ura ne ugajala, ako bi ura ne šla dobro. Nikdo ne more poštenejšo kupčijo zahtevati.

Hanns Konrad

Prva tovarna za ure v Brüxu šte. 475 na Češkem

Ustanovljena 1887.

ces. kr. sodnijsko poverjeni cenilec.

Nobena tvrdka ni odlikovana s ces. kr. avstrijskim državnim orlom, s zlatimi in srebrnimi medaljami od razstav ter z več kakor 10 tisočimi pohvalnimi pismami iz vseh krajev sveta. Moja tvrdka je kot izvozna tvrdka v tej stroki brez samohvale največja in najstareja ter razpošilja v vse dele sveta.

Ilustrovani cenilni katalogi o urah o zlatem in srebrnem lepoticju pošljejo se na zahtevanje brezplačno in franko. D. 879

V Ameriko potujoči

blagovolijo naj se obrniti na
agenturo Zwilchenbart v Buchsu in v Baslu
(Švica.)

Havre-New York.

Vožnja čez morje samo 6 dni.

Na vsako vprašanje da se poštne prosti in brezplačen odgovor in pojasnilo. 1069

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj
zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova
parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj raz-
žaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spa-
hati i. t. d. 30

Strune za gosle, citre, tamburice

in za vsakovrstne instrumente, in sicer najboljše
najfinejše blago po jako nizki ceni, priporočata
Brata Slawitsch, Ptuj, Florijanski trg
Kdor naroči, naj izrazi natančno svoje želje, da
zabranijo pomote. 102

Za zaročence

Krasna gostovanjska oblačila za ženin
in neveste v veliki izberi, najnovejši svile
(židani) robci, nadalje lepo močno platn
posteljna oprava, sukno za gospode, caje
za hlače, srajce in štrikane (vezene) robe
priporočata po izvanredno nizki ceni

Deu & Dubsky

„PRI ŠKOFU“

v Mariboru, Untere Herrengasse šte. 3.

Vzorke pošiljava, kamorkoli kdo želi, franko.